

Kemencesvidék

KÖZERDEKÜ FÜGGETLEN UJSÁG.

(„KIS CZELL és VIDEKE“.)

Megjelenik minden vasárnap.

(„KIS-CZELL és VIDEKE“.)

Működési ár:

8 kor. Negyedévre . . . 3 kor. — 81
4 kor. Egyes szám ára . . . 20

Feloldó szerkesztő:

Huss Gyula

Szerkesztőség és Működésvezető:

Kis-Czell, Gyarmathi-tér 76. szám. Ide intézkedők a lap szellemi és anyagi részét illető minden kérdemények. Névtelen levelek figyelembe nem vétetnek.

Szerkesztővel értékesítési: bedd, szorda és kultúrtörökön.

Vámönállóság és kereskedelmi szerződéseink.

Ira: Szemenzai Kornél dr.

Közvéleményünk naiv tájékozatlanságát a gazdasági kérdésekben semmi sem jellemzi annyira, minthogy egy osztrák vámháboru mumusával való ijesztgetésnek még mindig felül. Pedig a vámháboru ugy odaállítani mint önálló gazdasági berendezésünknek mint egy logikai következményét, mint elkérülhetetlen folyományát az osztrákok kapzsiságának, ez már nem is naiv tájékozatlanság, hanem egyenesen pártpolitikai indokokból eredő rosszakaratu megtevesztés és félrevezetés, — s csak az a szomorú egyrész, hogy még mindig vannak erős kezű emberek kik iyesmire kaphatók és másrészt gyenge fejű párthivek, kik ezt a politikát támogatni hajlandók.

Mert önálló gazdasági berendezésünk semmi összefüggésben a vámháboruval nincs, a két ország közti gazdasági ellentéteket egyáltalán nem fokozza, sőt kifelé való viszonyunkban a surlódási pontok számát lényegesen csökkenti.

Mert könnyen belátható tisztán elméleti alapon is, hogy bizonyos érdekek védelmezésére az önálló elhatározás és szabad cselekvési lehetőség sokkal hatékonyabb, mint ellentétes érdekű féllel való közös eljárás, mert a szabad elhatározás lehetősége

mellett mindig módunk van ugyanazon berendezéseket és megállapodásokat létesíteni, melyek a közös elhatározással fentartott állapotban megvalósulnak, de a kölcsönös köztetés mellett nem lehetséges oly intézkedések megtétele, melyeket a gazdasági önálló berendezés esetén azon felül érdekeik védelmére még szükségesnek látunk. És ez a tétel nem csak mi ránk magyarokra áll, de ugyan így érvényes az osztrákokra nézve is.

„Ilyen éppen ebben rejlik az összetűzős csiraja, és a vámháboru veszedelme kiáltanak fel örömmel a tizenhárom próbás „közös“ közgazdák. Csak hogy éppen ez nem igaz. Mert ennek az összetűzőzésnek a veszedelme sokkal jobban megvan a vámközösség mellett, mint anélkül. Mert amint vámönállóság esetén meg kellene egyeznünk

Ausztriával a kereskedelmi szerződésben, vagy esetleg megállapítanunk vele szemben egy autonóm vámtarifát — ugy ennek a megegyezésnek szükségét vámközösség inellett is megvan, mert csakis közös egyetértéssel megállapított vámtarifa alapján léphetünk kereskedelmi összekötésbe a külfölddel. Ha tehát a két állam közti gazdasági érdekellentétek vannak, ezeknek a vámközösség mellett is ki kell bujniok, mint a szögnek a zsákból — és pedig len hatványozott mértékben, mert vámközösség

esetén, nemcsak a két szövetséges ország ellentétes érdekeit kell kiegyenlíteni, hanem mindkettőt együttesen összhangba kell hozni a szerződő külföldi állam méltányos érdekeivel is. Nagyon könnyű belátni, hogy a két törzsalkotó egyezkedő közt a harmadik lesz a győztes, s hogy a Magyarország és Ausztia közti érdek ellentéteknél fogva logikai szükségszerűséggel mindig a külföldi hatalomnak kell győznie, hogy tehát vámközösség mellett Magyarország-Ausztia kedvező kereskedelmi szerződést egyáltalán nem köthet. Mert mi Ausztia kedvéért engedünk a gabonavámokból, Ausztia a mi kedvünkért enged az ipari váámokból, így aztán a vámkülfölddel szemben sem mezőgazdaságunk, sem az osztrák ipar hatékonyan megvédve nincs, de a természetes igazi védelme nélkül fogyasztásunk — mindkét államé — lényegesen meg van drágítva — vagyis kereskedelmi szerződéseink visszafelé sülnek el.

Ezért ha Magyarország és Ausztia közt a gazdasági viszonyok önálló elhatározás alapján oly módon rendeztetének, hogy a jelenlegi állapot — mondjuk a két ország közti teljesen szabad forgalom — változatlanul fenntartatnék is, még akkor is jelenkény előnyökkel járna mindkét országra nézve a vámterületi önállóság, mert mind egyiknek teljes szabad keze volna és teljes ereje rendelkezésre állana saját érdekeinek

TÁRCA.

Trefás vadászkaland.

Péter bácsinak nevezte őt az egész vidék. Ismerte mindenki s aki nem is részeseült abban a megtiszteltetésben, hogy Péter bácsi őt valamiképpen megtréfálta volna, ráfogta annak bármily kalandjára, hogy annak hőse ő volt.

Fél országot bejárta Péter bácsi híre s nem volt ember, akin valamit, vagy akinek valamit el ne követett volna.

Különösen szerette trefája tárgyául tenni az ujdonsultéket és a hencsereket.

Történt például, hogy a 70-es évek elején az odatarozó birtokot egy bácsi bankár, Krumpholt Isidor — bár ő izornak Mya vette meg.

A nyár egy részét birtokán akarta tölteni s Mehádából családijával együtt egyenesen oda is utazott, hová körülbelül augusztus tizedike körül érkezett meg.

Pár nap mulva már ismerték egymást és egy hét mulva már Krumpholt ur meg is volt trefálva.

A bankár, mint magyar földbirto, minden áron megakart tanulni vadászni.

Kihéz fordulhatott volna tehát, mint Péter bácsihoz, ki akkor már a legképtelenebb vadászkalandokkal beszélte tele fejét.

Péter bácsi megígérte neki, hogy egy hét alatt olyan vadaszt csinál belőle, aki a medvével is bátran szembe szállhat.

Krumpholt ur a beszédektől elkapatva, már is valóságos vadásznak képzelte magát, Álmában látta, mint jön haza vadászatairól, zsincein foglyok és szalonkák lógnak, vállain is nyul, tarisznyában is nyul s kedves felesége ezt látva, mily örömmel fog a nyakába borulni, így jutaltatva őt egy napot faradozásat.

Szegény ember! ha tudta volna, milyen trefa készülődik ellene, bizony nem álmadozott örömmel azokról a dicsőséges vadász-

Három napi szorgalmas céllovás után elhatározták, hogy másnap elmennek nyulászni. — Mert mint Péter bácsi magyaráta „sokkal nehezebb ám nyulat meglőni, mint egy állópontot, a milyen a céltáblán van, és találni.“

Még több apró dologra figyelmezteté Krumpholt urat, amelyek lényegteleneknek látszottak

ugyan, de azért igen fontosak voltak, pl: hogy sohasem a nyul farkára, hanem a fejére, sőt egy kissé eléje célozzon, a csövet meg ne fogja, mert megpörköli az újat utb.

Krumpholt ur beteljesülni látta rég óhajtott kívánságát, már három órákor reggel teljesen felöltözve s utrakészen kopogtatott Péter bácsi ablakán.

A bankárnak egész örökkévalóság volt, a mig társa elkészült. Végre elindultak.

A határa ziferé, 10—15 lépésnyi távolságban egymás mellett már vagy félórja mentek anélkül, hogy nyulat láttak volna.

A bankár már kezdett türelmetlenkedni, midőn egész véletlenül előtte mintegy öt lépésnyire egy nyul fölugrott.

Krumpholt ur szíve nagyokat dobban s őlyra megzavarodik, hogy hánna, hánna után akar futni; csakhamar észreter, felkapja a nyulat, célzó, megnyomja a csodák csodája, a puská nem sül el.

Ekkor vette észre, hogy a kakast elfelejtette felhuzni.

Péter bácsi jót kacagott — s látva, hogy Krumpholt urral nem megy semmire, s legkésze-

megvédelmezésre, s nem kellene a szomszéd érdekeinek figyelembe vételével a saját előnyét is elakudni.

Ezért kívánja a sugalmazott német közvélemény szinte erőszakosan a vámterületi közösség fentartását, a két állam politikai szétválásával és a harmas szövetség felbontásával fenyeget, ha külön vámterületi apra helyezkednénk, mert jól tudják — ekkor megszűnik a lehetősége, hogy annyira kedvező szerződéseket kapjanak. A vámönállóság nem, hogy megláztaná a viszonyt — a két állam közt, de ha a magyar közvélemény felvilágosított, az osztrák pedig rövidlátásából magasabb szempontra helyezkedik és mindketten beátjukt, hogy a vámönállóság! pontika nem irányul kölcsönösen egymás ellen, hanem a külföld ellen, akkor a közös védekezés érzete sokkal szorosabbá fogja tenni a két országnak politikai összeköttetését is.

A vámönállóság lényeges célja, hogy a külfölddel mindenik állam külön és önállóan szerződjék. A két ország közt oly sürűek a gazdasági összeköttetések számai, s a sok érdekellentét mellett anyai érdek közösség is van, hogy egy kölcsönösen méltányos kereskedelmi szerződés létrejvetelének minden előfeltétele megvan. Ez egyuttal az új gazdasági viszonyok közé való átközlés nélküli átmenetelt is biztosítandó. Csak egy szükséges. A külfölddel kötendő kereskedelmi szerződésekben kifejezésre kell juttatni, hogy a legtöbb kedvezményi záradék nem vonatkozik a Magyarország és Ausztria közötti szerződésekre. Ekkor mindkét állam teljes feyverzetben védheti érdekeit s biztosíthatja boldogulását. Most lehet és kell ezt megcsinálni, mikor új kereskedelmi szerződések kötése előtt állunk. Közvéleményünk pedig öcsüdjék fel tételességből és utasítsa vissza azt a politikát, mely idejétmulta jelszavakban kapaszkodva könnyelműen dobja érdekeinket nemcsak a kapzsi szomszédnak, hanem egyuttal a tehetetlen külföldnek is oda.

Készüljünk a télre.

Sivár prespektívát tár elénk az ősz s nyomasztó érzés fog el, ha a télre gondolunk. Miből fog a hideg, semmit sem jövendelő télén át megélni a föld népe, amellyel oly mostohán bánt el az idén a

föld? Nemcsak hogy ruhára, vetőmagra való alig marad az ország számos védékéde biztos és szomorú kilátás van arra, hogy január táján már betevő falat sem lesz sohelyütt. Falvak, járások lesznek, ahol ismeretlen fogalomvá válik a szegény népközött a buza vagy rozsenyér, a hus de meg a tej és a vaj is.

Az e-özés, mely hónapok óta tartó tikkasztó szárazság után végre bekövetkezett, igaz, hogy javított valamelyest az általános helyzetet. De csak ott javított, ahol még volt javítani való. Sok helyütt nem használt már az eső, mert a nap sugarak kiégettek mindent. De még ott is, ahol használt az eső a gyökéren álló növényzetnek, panasz és sópánkodás hangzik minden gazdálkodó ajkáról, mert az eredmény nemcsak hogy messze marad, mind minőség, mind mennyiség dolgában a tavalyi möött, de még csak össze sem hasonlítható vele. A rozsterinással sujtott gazdák ezzel a hozammal még a saját természetben való szükségleteiket sem fogják fedezni, hol marad még az adó? a télre való? a gyerkeik iskoláztatása? Ha nem is éhínség, de a legnagyobb nélkülözés színe helye lesz tehát még az a vidék is, hol nem pereselt el mindent a pusztító nap sugar

Ezzel a súlyos helyzettel, amely okvetlenül be fog következni, számolni kell már most. Az állam és társadalom tőle telhetőleg tegye meg az óvintézkedéseket abból a célból, hogy a nyomort enyhítse, vagy legalább is elviselhetővé tegye.

Mert borzasztó a gondolat is, hogy Európa tejjel s mézzel folyó Kánaánjában, a művelt világ éléstárában, az A föld és a Dunántul istená dotta földjén éhínség pusztíton s éhíhunak essenek áldozatul erőteljes férfiak, gyámoltalan gyermekek és aggok.

Szervezkedni kell országszerte az országban a nélkülözés ellen. Nagy munka ez, melyből előjárásának, városnak, megyének, államnak s a társadalom minden egyes tag-

jának egyaránt ki kell venni a maga részét. A nagy, általános jótékonyasági akciónak százféle módja van, melyeket e helyen még körvonalazni sem lehet. De mindenütt a helyi viszonyokhoz mérten a legjobban tudjuk, milyen arányú jótékonyasági akcióra van szükség és a hol szép hivatást komolyan fogják fel, ott nem is lesz olyan inség, mely az emberek egészségében és étében tenne pusztítást.

Az állam teendői már inkább körvonalazhatók. Első sorban a lehető legkíméletesebb módon járjanak el az adó szedés terén s adókvetések es elengedések dolgában a legmesszebbre menő módon vegyék tekintetbe a gazdák súlyos anyagi helyzetét. Az az érv, hogy az államnak is nagy kiadásai vannak, e viszonyok között helyét meg nem állja, mert ez állam százmilliónyi kölcsönökkel segíthet magán, míg a gazdák nem halhat, mert nincs egy koronája.

Másodsorban munkát kell adni a szegény népnek. Itt vannak a beruházások. Ha a megszávozott kétszázötven milliónyi építkezéssel az idén az előirányzatnál még egyszer nagyobb mennyiséget fogasanak, ez alig jelent nagyobb megterhelést az államra nézve, de százezrek nyomorán segíthet. Ez becsületos, egyszerű és, biztos módja a segítségnek.

S e helyen nem hagyhatjuk figyelmen kívül a közönségnek azt a nagy zömét, melyet közvetve sujt az inséges esztendő a nagy drágaság által. Már egyre-másra üt fel fejüket a drágaság hiénái, pékek, hús-vágók, tejszállítók nyakratorre emelik az árakat, hogy a köznyomorból busás haszonra tegyenek szert. A hatóságok szigorú kötelessége az élelmiszerek szolgáltatóit ellenőrizni, hogy ne élhessenek vissza a sanyaru helyzettel. Kár, hogy nincs meg, mint a középkorban volt, az az inségtörvényünk, amely börtönnel sujotta azt a termelőt, kereskedőt vagy iparost, aki kénye kedve szerint csigázta fel az élelmi szerek árait. Nagyon is szükség lenne most ilyesfajta törvényre!

H I R E K.

Elhunyt áldozár Röviden hirt adtunk már lapunk mult vasárnap számában Haudek Agoston dr. a Szent-Benedek-rend nagy tudású tagjának elhunytáról. A Szent-Benedek-rend celladómölki székháza elhunyt rendtársának halála alkalmával az alábbi gyászjelentést adta ki:

A pannonhalmi Szent-Benedek-rend dómölki apátságának székháza szomorodott szívvel jelenti szeretett rendtársának Haudek Agoston dr., a pannonhalmi főpáti szentszék tanácsosának és a Congregatio Episcoporum consultor-

folyó évi szeptember hó 1-én éjjeli 1/11 óraker, máj- és epebaj következtében Rohitson történt váratlan kimulását, születése 52, szerzetes élete 33-ik papságának 27-ik évében. — A boldogultnak hült tetemei folyó hó 3-án, a rohiti temetőben helyeztetnek nyugalomra. Az engedelmős szent miséldozat pedig a dómölki apátság templomában, f. évi szeptember hó 6-án reggel 8 óraker fog a Mindenhatóknak bemutatattatni. Celladómölkön, 1904. szeptember 3-án. — Az örök világosság fényeskedjék neki! — Igen csodálkozunk azon, hogy a Szent-Benedek-rend nagy tudású tagját idegen földben temette el a nem

lebbi nyuánál megvárta, míg társa célzó és lö s vele egyidejűleg süttöte el fegyverét.

Krumpholt ur azt hitte, hogy a szegény párának ő lett a gyilkosa.

Iy fényes tanubizonyosságát adta lövőképes ségének, még hidegvérűségéről s kellett tanubizonyosságot adni.

Ehatározták, hogy másnap a közeli erdőbe vaudisznóra mennek vadászni.

Az erdő alig negyedóra távolságra volt Péter bácsi lakásától. ki ennek legrejtelmesebb helyeit oly jól ismerte, hogy benne éjnek időjén is bárhova biztosan eltalált volna.

Golyóra lövött fegyverekkel indultak az erdő felé. Szoroson egymás mellett nyomultak mind a

Péter bácsi most a bankár egy sürűség felé vezette. Újját ajkára illesztve, mintegy jelezni akarván, hogy csendesen viselje magát.

Egyszerre csak rőfögés hallatszik ki a sü ruból. A bankár ereiben majd megfagyott a vér, de keményen tartotta magát.

Péter bácsi kijelölte neki az övényt, amelyen benyomuljon, míg ő attól vagy tíz lépésnyire oldalra nyomult a sürbűbe.

A bankár az övényen kiérve, egy tisztason találta magát, szemben a félelmes vaddal, amely otromba szemekkel bámult zavarójára.

Péter bácsi könnyű sréttel az állat hátulsó combjába lött, amire az megijedvén, rövid körülnézés után a bankár felé rohant.

A holtra ijedt bankár hirtelenében a puska agyával akarta a vadat magától eljászteni, de nielőlt ezt megtehette volna, a disznó által lábáról elsodorva, hanyatt vágódott a puha gyepen. A disznó pedig rőfögve futott be a falu felé.

Szegény Krumpholt a nagy ijedtségtől elvesztette eszméjét s kábultságából csak két órai dörzsölés után tért magához.

Még aznap elterjedt a vaddisznó híre a faluban s ezzel kitünt Péter bácsi ravasszága is.

Ugyanis az erdőben a nagy fekete vadat amely tanubizonyosságát fektetészörű szelid disznó volt, előtte való nap Péter bácsi szállította a sürbűbe, amely jó posványos lévén, disznóknak kedves mulatsággal szolgált a szűbe. sem jutott helyét elhagyni.

Annak oka pedig, hogy a disznó egyenesen Krumpholt urra rohant, abban lelly magyarázatot, hogy a sebzett állat más kijárat nem talált, mint éppen azt az utat, melyet a bankár tartott megszálva.

Krumpholt ur e tréfiáért hosszú ideig haragudott, de ma már együtt nevetik ki a vaddisznó vadászatot.

Hirdetmény.

Aldírott kir. közjegyző az általam 213/1904. szám alatt felvett jegyzőkönyv alapján közhírré teszem, hogy János hazán 1904. évi szeptember hó 12 ik napján délelőtt 9 órakor Stern Mór Fia jános hazai bejegyzett cég kérelmére az ott nek raktárában fekvő, Husker Henrik becsi lakos által meg- de at n. m. vett 80 métermázas előrendű és 30—40 mm á á o. b. g. b. n. a köz- be- n. j. t. t. o. m. e. r. t. m. e. g. t. r. t. a. n. d. o. ny. i. v. i. n. o. s. a. r. v. e. r. e. s. e. n. a. z. o. n. n. a. l. i. k. é. z. v. e. n. z. f. i. e. t. e. s. m. i. l. l. e. t. t. a. l. e. g. t. ö. b. b. e. t. i. g. é. r. ö. n. e. k. é. l. a. d. a. t. i. k.

Celldömölk, 1904. szeptember hó 7-én.

Nagy József,
kir. közjegyző.

SINGER VARRÓGÉPEK

családi használat a s minden ipari célra.

Egyszerű kezelés! Nagy tartósság! Óriási munkaképesség! 1903. évben Németország és Ausztriában

9 legmagasabb kitüntetés.

Ingyenes varrasoktatás, valamint a divatos műhímzés minden technikájában. Villamos motorüzem berendezések.

SINGER Co. varrógép-részvénytársaság

Győr, Baross-ut 2. szám
(a Győr Busó Tükárekpenzár épületében).

Celli képviselő: **Fenyves Nandor.**
Deveseri **Scheibner Zsigm.**

SZEIFERT JÓZSEF POZSONY

cs. kir. udv. fegyver-állító. — Interurbahn telefon 252.

Ajánlja dus raktárát:

Henri Pieper
eredeti
Diana fegyverekből
ugyszintű célszerű
Hemmerle-féle
fegyverekből,

J. P. Sauer u. Sohn

Krupp Frigyes-féle
különleges acélsövű
fegyverekből,

eredeti gyári áron.

Legújabb!! Browning-féle önműködő ismétlő serétes vadászfegyver 12 öbn ered. gyári áron azaz 225 kor.-ért nálam kapható.

Cs. és kir. állami áruda által osztrák-magyar füstnélküli I. számú vadászati és tárcsa-lőporral töltött töltények, továbbá szállítok minden fajta kész vadásztöltényeket mindenkor pontosan és frissen töltve minden kaliberthöz a legolcsóbb áron.

Vadászati, utazási és sportölönlegesség!

Saját lővőde!

A pozsonyi II-ik mezőgazdasági országos kiállítás alkalmával vadászfegyvereim és vadászszerszökök az egyedüli aranyérmeket nyertek.

Hirdetéseket

jutányos áron felvevő a kiadóhivatal.

FIUME—AMERIKAI hajójárat.

A magy. kir. kormány felügyelete alatt álló

Fiume—newyorki vonalon

2 hetenkint indulnak a gyorshajók.

Menetdíj Fiumétól—New-Yorkig a III. osztályban, bőséges és rendszeres ellátással együtt

120 korona.

Bővebb felvilágosítást nyújt, valamint hajójegyeket kiad:

ORBÁN IGNAC,

kivándorlási meghatalmazott Vas- és Zala megye területére,

Szentgotthárdon.